

J. Bb.

**"Kritik der deutschen Geopolitik. Wesen und soziale Funktion einer reaktionären soziologischen Schule",
Gunter Heyden, Berlin 1958 : [recenzja]**

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 5/2, 285

1960

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Jan Z i e m b a, *Dąbrowska „Szttygarka”*. „Monografie Szkoły Górniczej w Dąbrowie Górniczej”. Katowice 1958, s. 262, ilustr. 35.

Koncepcja szkoły zawodowej w Dąbrowie sięga swymi początkami staszycowskich planów kształcenia kadr górniczych. Założona z końcem XIX w. jako Szkoła Górnicza, przekształcona zostaje w 1919 r. na Państwową Szkołę Górniczą i Hutniczą. Dziś egzystuje jako Technikum Górnicze.

Autor przedstawia środowisko szkoły, uczniów i personel nauczycielski oraz różne koleje szkoły na przestrzeni kilkudziesięciu lat. Przytacza też wykazy szkoły oraz jej dyrektorów i nauczycieli, jak również dane informacyjne dotyczące kopalń, które finansowały powyższe wydawnictwo.

S. M.

Ludwik K r z y w i c k i, *Wspomnienia*. „Czytelnik”, Warszawa, t. I, 1957, s. 451; t. II, 1958, s. 626; t. III, 1959, s. 546 + fotokopii 16.

Trzytomowe wydanie *Wspomnień* Krzywickiego ukazało się równocześnie z trzema tomami jego *Dzieł* wydanych przez PWN. Kiedy jednak *Dzieła* dać mają obraz naukowego dorobku wybitnego uczonego, to olbrzymi materiał biograficzno-pamiętnikarski występujący we *Wspomnieniach* posiada przede wszystkim znaczenie historyczno-obyczajowe. Materiał ten ujęty został w potrójnym uwarstwieniu chronologiczno-problemowym: 1) biografia i tło okresu młodości, 2) działalność w ruchu robotniczym, kontakty ze światem nauki i kultury, 3) postacie i obrazki z dwudziestolecia. Dla historyka nauki szczególną wartość posiada zawarty tu kolosalny materiał biograficzny z życia osobistości odgrywających wybitną rolę w życiu kulturalnym i naukowym kraju.

J. Bb.

Gunter H e y d e n, *Kritik der deutschen Geopolitik. Wesen und soziale Funktion einer reaktionären soziologischen Schule*. Dietz Verlag, Berlin 1958, s. 283.

Praca Heydena o niemieckiej geopolityce wykonana została w Instytucie Nauk Społecznych SED. Zawarta w niej problematyka historyczno-filozoficzna obfituje w liczne akcenty polemiczne oraz powtarzające się natrętnie zwroty i wyrażenia o charakterze politycznym. Pomimo to książka budzi zainteresowanie zarówno u historyków nauki, w szczególności historyków geografii i idei społecznych, jak i wśród socjologów i polityków. Dla pierwszych szczególną wartość przedstawiają dwa pierwsze rozdziały, gdzie w sposób systematyczny wyłożony został rozwój poglądów na rolę środowiska geograficznego w dziejach, teoria determinizmu geograficznego i jej społeczne podłoże, a następnie linia rozwojowa myśli geopolitycznej i jej ideowy sens. Dla drugich natomiast cenna jest zawarta w rozdziale trzecim szczegółowa analiza społecznej funkcji geopolityki jako jednej z form ideologii rozwijającej się w Niemczech Zachodnich.

J. Bb.